

УДК 811.111'27'42:[070:004.738.5]:614.46-021.68
DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/87-2-41>

Лариса МОСІЄВИЧ,
orcid.org/0000-0003-3576-9736
кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри іноземних мов професійного спрямування
Запорізького національного університету
(Запоріжжя, Україна) larisamosiyevich1977@gmail.com

ЛІНГВОКОГНІТИВНІ МЕХАНІЗМИ МОДЕЛЮВАННЯ КОНЦЕПТУ POST-COVID В АНГЛОМОВНИХ МАСС-МЕДІА

Стаття аналізує лінгвокогнітивні механізми формування концепту POST-COVID та його значення у переосмисленні реальності після пандемії. За допомогою методу фреймового моделювання виділено два основні фрейми – Crisis і Re-evaluation, які структурують сприйняття постковідного досвіду. Фрейм Crisis відображає негативні наслідки пандемії через слоти Trauma, Economic problems, Social problems, Responsibility, акцентуючи увагу на кризових аспектах. Натомість фрейм Re-evaluation підкреслює можливості змін і позитивних трансформацій, що реалізуються через слоти Recovery, Transformations, Commemoration. Фреймове моделювання допомагає структурувати такі складні концепти як **POST-COVID**, розкладаючи їх на зрозумілі елементи та зв'язки, що полегшує аналіз і розуміння їхньої суті.

Особливу увагу приділено мовним засобам вербалізації цих фреймів і концептуальним метафорам, які відіграють важливу роль у когнітивному осмисленні постковідної реальності. Фрейм Crisis характеризує пандемію як соціальну, економічну та психологічну кризу, використовуючи типові негативні метафори, такі як пандемія=хвороба, пандемія=війна, пандемія=катастрофа, що посилюють відчуття нестабільності та загрози. Водночас фрейм Re-evaluation переосмислює пандемію як стимул для змін, надаючи концепту POST-COVID позитивного значення через метафори оновлення, відродження та перспектив.

У статті також розглянуто комунікативні та ідеологічні функції фреймів, зокрема їхній вплив на формування суспільних настроїв, перегляд цінностей і політичну рефлексію. Результати дослідження вказують, що фреймова структура концепту POST-COVID відображає не лише колективну пам'ять про кризу, але й стратегії комунікації майбутнього, в яких медіа відіграють центральну роль.

Ключові слова: концепт, концептуальна метафора, лінгвокогнітивні механізми, фрейм, фреймове моделювання, функції.

Larysa MOSIYEVYCH,
orcid.org/0000-0003-3576-9736
Candidate of Philological Sciences,
Associate Professor at the Department of Foreign Languages for Professional Purposes
Zaporizhzhia National University
(Zaporizhzhia, Ukraine) larisamosiyevich1977@gmail.com

LINGUISTIC-COGNITIVE MECHANISMS OF MODELING THE POST-COVID CONCEPT IN ENGLISH-LANGUAGE MASS MEDIA

The article examines the linguistic-cognitive mechanisms of modeling the POST-COVID concept and its role in reinterpreting post-pandemic reality. Using the method of frame modeling, two key frames, Crisis and Re-evaluation, are identified, which structure the perception of the post-COVID experience. The Crisis frame represents the negative consequences of the pandemic through the slots Trauma, Economic problems, Social problems, and Responsibility, while the Re-evaluation frame emphasizes opportunities for change and positive transformations, realized through the slots Recovery, Transformations, and Commemoration. Frame modeling enables structuring complex concepts like **POST-COVID** by breaking them down into clear elements and connections, facilitating their analysis and understanding.

Particular attention is given to the linguistic means of verbalizing these frames and the conceptual metaphors that play a crucial role in the cognitive processing of post-COVID reality. The Crisis frame portrays the pandemic as a social, economic, and psychological crisis, primarily employing conventional negative metaphors such as pandemic = disease, pandemic = war, and pandemic = disaster, which intensify feelings of instability and threat. In contrast, the Re-evaluation frame reinterprets the pandemic and its induced changes, assigning a positive meaning to the POST-COVID concept in the context of renewal, revival, and prospects.

The article also explores the communicative and ideological functions of the frames, particularly their impact on shaping societal attitudes, reevaluating values, and fostering political reflection. The research findings suggest that the frame organization of the POST-COVID concept reflects not only the collective memory of the crisis but also strategic communication of the future, in which media play a pivotal role.

Key words: concept, conceptual metaphor, linguistic-cognitive mechanisms, frame, frame modeling, functions.

Вступ. У сучасному англomовному медійному дискурсі концепт **POST-COVID** осмислює зміни після пандемії в різних сферах та формує нове посткризове бачення світу. Концепт **POST-COVID** вербалізується численними словосполученнями: *post-COVID world, post-COVID era, post-COVID clinic, post-pandemic, post-COVID syndrome, post-pandemic recovery, post-pandemic society, life after COVID, post-coronavirus economy, post-pandemic aspirations, post-COVID condition, post-COVID downturn, post-COVID support, post-COVID plan.*

Матеріалом дослідження слугували статті з британських та американських онлайн-видань (BBC News, The Guardian, The New York Times, UN News) за 2023–2025 роки, присвячені постковідним новинам.

Якщо аналіз концепту **COVID** був об'єктом аналізу зарубіжних та українських лінгвістів в різних аспектах (Торн Т. (Thorne, 2020), МакЕрні та Бейкер (McEnery, Baker, 2021), Бахмат Л., Панченко В. (Бахмат, Панченко, 2020) досліджували COVID-неологізми, Чартеріс-Блек досліджував метафори COVID в політичному дискурсі (Charteris-Black, 2021), Ахмад А., Азам М. вивчали англomовний Ковід дискурс в соціальних мережах (Chaudhary, Ahmad, Azam, 2024), то постковідному періоду присвячено не так багато лінгвістичних праць. Семіно Е. вивчала постковідні метафори в контексті відновлення після травми (Semino, 2021). Тімо Панкакоскі досліджував, як метафоричні концепти формують політичний дискурс і сприяють переходу до нормальності після COVID-19 (Pankakoski, 2024). В сучасній лінгвістичній літературі досі немає досліджень, присвячених аналізу фреймового моделювання концепту **POST-COVID**.

Мета дослідження: виявити та проаналізувати лінгвокогнітивні механізми моделювання концепту **POST-COVID**. Мета передбачає виконання завдань:

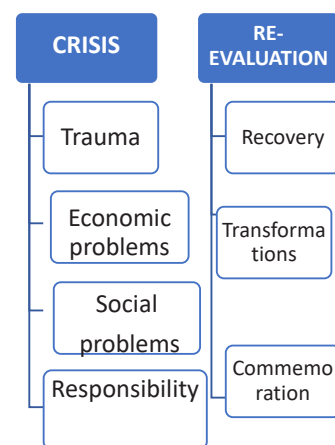
- 1) виявити основні фрейми концепту **POST-COVID** і охарактеризувати їх когнітивно-дискурсивні параметри;
- 2) проаналізувати мовні засоби вербалізації обох фреймів;
- 3) дослідити концептуальні метафори в кожному фреймі та їх функції;
- 4) визначити комунікативні та ідеологічні функції обох фреймів концепту **POST-COVID**.

Виклад матеріалу. Серед методик дослідження концептів у сучасній лінгвістиці вважаємо пріоритетними методику фреймового моделювання (Ч. Філлмор, С. А. Жаботинська) та теорію концептуальної метафори (Дж. Лакофф, М. Джонсон).

Фреймування концепту POST-COVID. Саме фреймове моделювання як засіб репрезентації певної інформації дає змогу пов'язати когнітивний та мовний рівні, поєднуючи слоти фрейма з їх вербальним наповненням (Бойко, 2023: 118).

На думку О. А. Селіванової, фрейм застосовується в когнітивній науці для фіксації вербально-невербальної інформації у вигляді структури інформаційних даних, в якій відображені набуті емпіричним шляхом знання про деяку стереотипну ситуацію і про текст, який її описує (Селіванова, 2006: 771). Як елементи фрейму виокремлюються слоти, кожен з яких орієнтований на конкретизацію певного аспекту фрейму за допомогою заповнення характерними прикладами і даними (Мартинюк, 2011: 7).

Вважаємо за потрібним виокремити в концепті **POST-COVID** два фрейми – Crisis і Re-evaluation. **Фрейм Crisis** несе в собі негативну конотацію та моделює трагічні наслідки пандемії на всіх рівнях – від фізичного і ментального здоров'я людини до соціальних та економічних проблем. Слотами цього фрейму є: Trauma, Economic problems, Social problems, Responsibility. **Фрейм Re-evaluation** має позитивну конотацію, він окреслює потенціал наслідків пандемії, оцінює зміни та аналізує нові підходи для боротьби з пандеміями. В основі фрейму лежить ідея, що пандемія стала каталізатором змін в різних галузях та дала імпульс інноваціям. Цей фрейм складається зі слотів: Recovery, Transformations, Commemoration (див. рис. 1).

10

Рис. 1. Структура фреймів Crisis і Re-evaluation

Фрейм Re-evaluation з позитивним семантичним забарвленням не є очевидним для масової свідомості, адже Ковід сприймався виключно як криза. Проте саме переосмислення відкриває нові смисли концепту **POST-COVID**. Розглянемо вербалізацію кожного слоту.

Слот Recovery містить в собі різноманітні аспекти відновлення на рівнях особистості, суспільства, економіки та інститутів: *Prospects for a robust global economic recovery remain dim as the lingering effects of the COVID-19 pandemic carry on, according to the UN's latest World Economic Situation and Prospects report, released on Tuesday (UN News May, 16, 2023).*

Health systems show first major signs of post-COVID-19 recovery (UN News, May 2, 2023).

З прикладів бачимо, що лексема *recovery* відноситься як до медичного стану, так і до економічного. Вона є базовою для вербалізації цього слоту та має широку колокаційну сполучуваність: *global recovery, economic recovery, post-COVID-19 recovery, mental health recovery* etc. Позитивна конотація її семантичного ядра та дискурсивного вживання забезпечують позитивне забарвлення слоту.

Слот Transformations в контексті постковідної реальності може бути виражений через різноманітні аспекти трансформацій в особистому житті, суспільстві, технологіях, економіці та освіті: *The world also witnessed the accelerated technological transformation that played a crucial role during COVID-19 (Un News 28 March, 2023).*

Ковід є каталізатором інновацій: поширилась онлайн-освіта, електронна комерція, набули популярності дистанційна робота, цифрові медичні консультації тощо. Префікс *re-* в англійській мові означає повторення, перегляд. Дієслова *reassess, reconsider, reshape* характеризують процеси змін, перебудову: *Then the pandemic forced many employees to reassess their preferences. Still, this data tells us little about the post-Covid world (The New York Times, June 4, 2023). How COVID Reshaped Our Daily Life" by Camrynn of Barnstable High School, Mass (The New York Times, April 24, 2025).*

Іменники з позитивною конотацією вербалізують цей слот (*innovation, reform, investment, aspirations, reforms*): *Pandemic sparked investment, collaboration, innovation, Post-COVID education reforms: challenging stereotypes and boosting aspirations (World Health Organization, March 11, 2025).* Усі лексеми в слоті мають семантичне і дискурсивне позитивне забарвлення, оскільки означають прогрес, розвиток, перспективи.

Слот Commemoration зображує колективну оцінку постковідного досвіду. Важливим аспектом є не тільки відновлення фізичних та економічних структур, але й відновлення пам'яті про пандемію: встановлення меморіалів, пам'ятних каменів. Він представлений лексикою, яка означає пам'ять за загиблими, проведення пам'ятних заходів тощо: *She has been working to restore the stone, using funding*

from the UK government Covid Commemoration Commission, and said: "It was very important to restore it (BBC News, 7 March 2025).

Ритуали пам'яті (як *Day of Reflection*) вказують на глибоку потребу в колективному осмисленні втрат. Вербалізатори цього слоту складаються з однослівних лексем, які здебільшого відносяться до абстрактних термінів (*rememberence, commemoration*) і складних словосполучень (*Covid memorial woodland, Covid Memorial Trust, Day of Reflection*), які позначають конкретні ініціативи чи об'єкти. Наприклад: *«It's just baffling to have created woodlands for the very purpose of Covid remembrance» (BBC News, 7 March 2025).*

Підсумуємо морфологічну складову фрейму **Re-evaluation**. Він складається з іменників, здебільшого, абстрактних з позитивною конотацією (*recovery, adaptation, confidence, semblance of normal, immunity, innovation, resilience, collaboration, renewal, transformations*); прикметників (*new, hopeful, stronger, adaptive, robust, dynamic, normalized*); перформативних дієслів з позитивним забарвленням (*recover, adapt, reshape, spark, collaborate*). Маркером фрейму слугує префікс *re-*.

Фрейм Crisis інтерпретує постковідний період в негативному ключі. Він фокусується на негативних наслідках пандемії в економіці, політиці, медицині: *The COVID-19 pandemic is the most disruptive global event since the Great Depression and World War 2. In particular, it will accelerate a retreat from globalization, raise new barriers to international trade, investment, and travel, and give both democratic and non-democratic governments greater power over their citizens' lives. In short, the post-COVID-19 world will be less open, less free, less prosperous, and more competitive than the world many people expected to emerge only a few years ago (The Guardian, 31 May 2023).* Це речення повною мірою характеризує цей фрейм, використовуючи негативні вербалізатори різного морфологічного плану: іменники (*barriers*), прикметники (*less open, less free, disruptive*), назви масштабних трагічних подій (*the Great Depression and World War 2*). В межах фрейму ми виокремили чотири слоти: *Trauma, Economic problems, Social problems, Responsibility*.

Слот Trauma відображає наслідки ковіду на фізичному стані людини та на її ментальному здоров'ї. Слот описує усі негативні почуття, спричинені пандемією: *Prime Minister Sir Keir Starmer said: As we mark five years since the outbreak of the Covid-19 pandemic, I know for many there is deep grief and loss that may never be relieved. She told those*

*gathered at the London event that the Covid wall "is an expression of so many emotions – **rage, love, grief, pain and unbearable sadness** (BBC News, 9 March 2025).*

Тематика смерті, скорботи, психічних наслідків окреслює негативне забарвлення слоту. Він вербалізується ключовими лексемами, які виражають негативні емоції (*death, grief, loss, trauma, suffering, pain etc.*), дієсловами з негативною семантикою (*to grieve, to suffer, to die, to mourn*), емотивними прикметниками (*unbearable, devastating, tragic, grim etc.*).

Слот Social problems окреслює проблеми в освіті, на ринку праці тощо: *Some people who **lost their jobs and are struggling financially** have found it especially difficult to cope with the **cost of living**. And for parents whose children **missed school**, the consequences for their development have been **irreversible** (The Guardian, 7 March 2023). Covid Generation, school leavers* позначають конкретні соціальні групи, постраждалі від пандемії *«Five years on... we catch up with the 'Covid Generation'» (BBC News, 30 March 2025).* Covid Generation має емпатійне забарвлення і викликає співчуття до молоді, чиї можливості були обмежені. Явище дистанційного викладання під час Ковіду, *Covid teaching*, також вербалізує цей слот: *Graduates want compensation over Covid teaching» (BBC News, 11 April 2025).* Covid teaching в даному контексті має негативне забарвлення, фокусуючи увагу на неякісному досвіді дистанційного навчання, за яке молодь хоче отримати компенсацію.

Слот Responsibility. Питання пошуку винних та відповідальності стає гострим в постпандемічний період: *He also said: "I think this whole pandemic has highlighted the importance of **individual responsibility** in preventing the spread of infection and protecting the most vulnerable" (BBC News, 24 March 2025).*

*The Covid-19 Inquiry Special Purpose Committee was set up to **find gaps** in the UK Covid inquiry that need to be examined in more detail in Wales (BBC News, 26 March 2025).*

Слот Responsibility відображає постпандемічну рефлексію щодо дій урядів, пошуку відповідальних та виявлення помилок. Сфера управління та громадської відповідальності формується термінами, такими як *Covid inquiry, gaps, fault lines, responsibility, witnesses etc.* Деякі з них належать до юридичної термінології. Вербалізатори цього слоту підкреслюють політичну напругу та прагнення до істини.

Слот Economic problems, як і попередні, є передбачуваним в постковідній картині світу. Він набуває песимістичного характеру за рахунок зображення

негативних наслідків в економіці, фінансах. Відповідно, слот вербалізується лексемами з негативною конотацією. До них відносяться:

– іменники на позначення масштабу економічних втрат (*collapse, recession, debt, etc*): *The UK economy contracted by 0.3% between October and December 2024, marking the second consecutive quarter of negative growth and confirming a **recession** (BBC News, February 15, 2024);*

– прикметники на позначення масштабу кризи (*weakest, costly, looming, smaller, etc*): *Global economy set for **weakest growth** since pandemic, warns World Bank (BBC News, 9 January 2024).*

Таким чином, **фрейм Crisis** є основним концептуальним блоком, який формує постпандемічну картину світу. Він підсумовує трагічні тривалі наслідки пандемії як в індивідуальному сприйнятті, так і колективному. Він також репрезентує нові погляди на пошук відповідальних та винних в пандемії. Негативному забарвленню фрейму Crisis сприяють такі лексеми:

– абстрактні іменники з негативною конотацією: *illness, anxiety, depression, stress, grief, bereavement, disruption, trauma, loss, isolation, crisis, mistrust;*

– прикметники з негативною конотацією та високим рівнем емоційності, які передають оцінку пост-кризи: *disruptive, deadly, irreversible, traumatic, severe, isolated, dormant, unintended, financially struggling, weaker (recovery);*

– дієслова з негативною конотацією: *suffer, struggle, linger, fade, disrupt.*

Таким чином, обидва фрейми репрезентують бачення реальності, надають конкретні оцінки, позиції та впливають на формування громадської думки. Однак, функції досліджуваних фреймів цілком протилежні. Якщо фрейм Crisis нагнітає песимізм, залякує новою пандемією, просуває недовіру до влади, то фрейм Re-evaluation зображує пандемію як засіб трансформацій та змін, можливостей в багатьох сферах.

Фрейм Re-evaluation виконує деякі комунікативні функції: спонукає до колективної відповідальності, формує позитивний образ відновлення. Серед ідеологічних функцій виокремимо формування установок: здоров'я як обов'язок, держава як захист. Варто зазначити також, що фрейм формує оптимістичне бачення майбутнього. Фрейм Re-evaluation не був типовим для раннього пандемічного дискурсу – це новий елемент постковідної картини світу. Він переосмислює цінності, пріоритети суспільства в постковідний період, фіксує зміни на всіх рівнях, які спричинила пандемія, та окреслює вектор змін на майбутнє.

Фрейм Crisis також виконує комунікативні функції: виступає способом осмислення втрат, сприяє солідарності навколо постраждалих груп, спонукає до політичної критики. Серед ідеологічних функцій він через слот Responsibility формує причинно-наслідковий зв'язок Провина/Відповідальність, через слот Trauma маніфестує про антропоцентричний аспект: життя людей – важливіше за економіку. Слот Economic problems підкреслює вразливість економіки від глобалізації.

Метафоризація фреймів. Як ми зазначили вище, теорія концептуальної метафори є однією з пріоритетних методик дослідження концептів, бо вона дозволяє осмислювати абстрактні чи нові явища через знайомі концепти. Лінгвісти розглядають концептуальну метафору як спосіб пізнання світу, його концептуалізації шляхом перенесення характеристик із загальноживаних сфер на концепт, що аналізується (Семида, 2019: 106). Між доменом-джерелом та доменом-мішенню існує тісний взаємозв'язок, який базується на рисах подібності (Lakoff Johnson, 2003). Згідно із С. Жаботинською, встановлення таких взаємозв'язків та відповідностей лежить в основі утворення концептуальних метафор, і саме вони допомагають усвідомити те, що не сприймається перцептивно (Жаботинська, 2011).

Проаналізуємо метафоризацію **фрейму Re-evaluation**. Метафора *The Road to Economic Recovery Post-COVID* репрезентує слот Recovery і символізує поступовий рух вперед і покрокові зусилля для відновлення економічної стабільності. Метафора походить з домену-джерела Подорож. Проекція характеристик образу з домену-джерела до домену-мішені відбувається таким чином: шлях=процес відновлення, відправна точка=початок кризи, кінцева точка=відновлення, перешкоди на шляху=інфляція, безробіття, вибір маршруту=економічна стратегія. Метафора має позитивну конотацію завдяки тому, що шлях асоціюється з рухом вперед, розвитком.

Слот Transformations репрезентує позитивні наслідки пандемії, результатом яких є новий досвід, зміни в освіті, економіці, бізнесу: *The announcement of the first Covid-19 lockdown changed everyone's lives, but for some it was also the launchpad for a very different way of working and making a living* (BBC News, March 24, 2025). Метафора трансформації в цьому реченні виражається через лексему **launchpad** (стартова платформа). В даному контексті цей термін символізує імпульс до змін, інновацій, що сприяє позитивній конотації.

Перспективи нових можливостей після пандемії описує метафора *a window into a new reality*:

Now into its third year, the pandemic is described in the report as "a window into a new reality", rather than a detour from business as usual (UN News, September, 8 2023). Домен-джерело Вікно асоціюється з трансформаціями післяковідної епохи, бо відкриває перспективу, розділяє середовище на тут/там, символізує нове бачення змін.

Метафора **innovation married to political will** походить з домену-джерела Шлюб, Стосунки: *The development of effective vaccines is hailed as a monumental achievement, credited with saving around 20 million lives, and a demonstration of the huge power of innovation married to political will* (UN News, September 8, 2023). **Political will** означає рішучість урядів, підтримка на державному рівні інноваційних вакцин. Метафоричне значення відбувається на основі характеристик шлюбу: спільна мета подружжя=спільна мета медицини та уряду, тривалість союзу=довгостроковий проект, серйозність намірів=стратегічна взаємодія.

Отже, **фрейм Re-evaluation** представлений концептуальними метафорами з позитивною конотацією, в яких криза не заперечується, але подається як каталізатор трансформацій. Найчисельніші метафори репрезентують саме слот Transformations.

Фрейм Crisis представлений метафоричними шаблонами: пандемія – це війна, боротьба, хижак, шторм, сму́та. Метафора *COVID-19 Like a Zombie Apocalypse* пов'язує пандемію з масштабною катастрофою, наслідками якої є хаос, руйнування, знищення: *Is COVID-19 Like a Zombie Apocalypse?* (The Guardian, September, 13, 2024). Перенесення метафоричного образу відбувається завдяки характеристикам Апокаліпсису – глобальна катастрофа, паніка, хаос.

Доменом-джерелом для метафори часто слугує **Природа**, точніше природні стихії – шторм, буря, наприклад: *Five years on, we're still weathering the storm of Covid*. Саме природа часто використовується як домен для опису постковідних процесів, підкреслюючи хаос і руйнівний вплив пандемії (шторм).

Ще одним доменом-джерелом метафор є **Зоологія**: *It was as though Covid latched on to what was already wrong with me and gave it extra teeth* (The Guardian, March 7, 2024). Метафора *extra teeth* співвідноситься з образом хижаків та означає, що COVID став агресивнішим, небезпечнішим, він агресивно атакує, як і хижак.

Деякі метафори актуалізують домен **Подорож**: *"The Covid Generation is adrift, seeking a new course"* (BBC News, November 12, 2024). Образ корабля, що дрейфує, підкреслює невизначеність і

відсутність чіткої мети серед ковідного покоління, яке втратило нормальну освіту, кар'єрні перспективи тощо.

Домен **Спорт** ілюструє метафору *on the back foot: People like me walked into the cost of living crisis already on the back foot* (The Guardian, March 11, 2025). Метафора походить зі спорту (крикету) та в переносному значенні означає *бути у невигідному становищі, змушеним оборонятись, або бути під тиском*. Мова йдеться про те, що люди, які пережили COVID-19 або його наслідки, вже були у вразливому становищі, коли почалась нова криза – зростання вартості життя. Перенесення метафоричного образу відбувається шляхом перенесення характеристик позиції в спорті (бути на задній нозі, оборонна позиція) для зображення економічних наслідків Ковіду: бути в обороні=неможливість контролювати, втрачена рівновага=нестабільність, тактична вразливість=економічна вразливість.

Концепт **POST-COVID** розглядається також в межах основного домену-джерела – **Війна**. Перенесення метафоричного образу відбувається шляхом перенесення дій війни (вбиває, пошкоджує, битва): *battle against long Covid* чи *fight for compensation* зображують пандемію як ворога, з яким суспільство бореться. Якщо COVID-19 – це ворог, на боротьбу з яким мобілізуються усі ресурси, то молодь – це воїни: *As young people today, you are warriors,*” said General Assembly President Csaba Kőrösi. “It is the way of the warrior to fight superior odds (UN News, April 25, 2023). Ця структурна метафора героїзує молоде покоління та мотивує його на боротьбу з пандемією. Метафоричне значення виникає через порівняння: воїн=молодь, ворог=пандемія, битва=подолання кризи. На відміну від інших метафор цього фрейму, ця структурна метафора має позитивне забарвлення, бо зображує молоде покоління не як жертву, а як бійця, який бореться з викликами пандемії.

Негативними наслідками пандемії стали також психологічні розлади, емоційні переживання. Домен **Психологічні стани** репрезентується такими метафорами: *"Post-COVID blues"* (Післяковідний смуток), *"Brain fog"* (Туман в голові), *"Burden of recovery"* (Тягар відновлення). Як атмосферний туман заважає бачити, так і Ковід туман означає нездатність ясно мислити: *History shows us we can salvage something from the wreckage of a pandemic if we choose – that is, if we don't remain befuddled by Covid fog* (The NY Times, March 11, 2025).

Онтологічна метафора *cemetery of youth ideas* репрезентує ризик забуття ідей у молодого поко-

ління в наслідок пандемії: *While many pandemic-era innovations came from young people, he said “we cannot allow the creation of a post-COVID-19 cemetery of youth ideas which will put the 2030 Agenda in jeopardy”* (UN News, April 25, 2023). Негативна конотація метафори походить з домену-джерела Цвинтар, яке асоціюється зі смертю, занепадом, зникненням.

Отже, Фрейм Crisis у постковідному дискурсі побудований на структурних і онтологічних метафорах, які допомагають осмислити масштаб і глибину змін. Доменами-джерелами метафор фрейму Crisis є Війна, Подорож, Спорт, Зоологія, Природна стихія, Цвинтар. Метафори підсилюють тривожність, викликають емпатію, подекуди критикують владу.

Аналіз матеріалу показав, що концептуальні метафори в медіадискурсі виконують важливу інформативну функцію, допомагаючи зробити складні соціальні або політичні явища зрозумілими для широкої аудиторії. Вони також мають оціночну функцію, адже можуть передавати певну емоційну або моральну оцінку ситуацій, формуючи у читача відповідне ставлення до подій. Оціночна функція формує емоційне ставлення, як позитивне, так і негативне, до осмислення постковідного світу. Крім того, метафори є прагматично обумовленими, оскільки використовуються для досягнення певних цілей, таких як вплив на громадську думку чи мотивація до дії. Наприклад, метафора *battle against long Covid* зображує боротьбу, силу волі, командну роботу. Вона є образом об'єднання зусиль. Отже, концептуальні метафори дозволяють простежити вектор нашого уявлення про пандемію: від битви, бурі, смутку, туману до стартового майданчика, вікна. Вони також відображають наше поступове звикання до нової реальності. Проте, варто зазначити, що метафоризація фрейму Crisis домінує за кількістю. Вважаємо, що суспільство ще не готово забути негативні наслідки ковіду. Позитивні зміни в постковідному періоді ще не усвідомлені людьми, тому метафори фрейму Re-evaluation не представлені так яскраво, як у фреймі Crisis.

Висновки. Моделювання концепту POST-COVID відбувається за допомогою фреймування та метафоризації. В нашому дослідженні ми виокремили два фрейми Crisis і Re-evaluation. Перший фрейм пов'язаний з негативними наслідками коронавірусу та несе негативну конотацію. Фрейм Re-evaluation несе позитивну конотацію та аналізує потенціал пандемії, оцінює зміни та формує нові підходи для боротьби з пандеміями. Обидва фрейми репрезентують бачення реальності, нада-

ють конкретні оцінки, позиції та впливають на формування громадської думки. Однак, функції досліджуваних фреймів цілком протилежні. Якщо фрейм Crisis нагнітає песимізм, залякує новою пандемією, просуває недовіру до влади, то фрейм Re-evaluation зображує пандемію як засіб трансформацій та змін, можливостей в багатьох сферах.

Метафоризація обох фреймів відбувається неоднаково. Цей процес є більш інтенсивним в

межах фрейму Crisis. Метафори мають негативну конотацію та походять з багатьох доменів-джерел. Позитивні наслідки пандемії тільки починають формуватися в колективній свідомості, тому фрейм з позитивною конотацією Re-evaluation метафоризується меншою мірою. Перспективи подальшого дослідження бачимо в порівняльному аналізі моделювання концепту POST-COVID в американській та британській лінгвокультурах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бахмат, Л. В., Панченко, В. В. Короналогізми та як пандемія COVID-19 змінює англійську мову. *Мова. Література. Фольклор*, 2020, 1(1), С. 7–12.
2. Бойко Я.В. Лінгвокогнітивне моделювання художнього дискурсу з позицій фреймової семантики (на матеріалі українських ретрансляцій трагедій В. Шекспіра). *Studia methodologica*, No. 57. 2024. С. 114–121.
3. Жаботинская С.А. Концептуальная метафора: процедура анализа для множественных данных. *Актуальні проблеми менталінгвістики : зб. ст. за матер. VII Міжнар. наук. конф.* Черкаси, 2011. С. 3–6.
4. Мартинюк А.П. Словник основних термінів когнітивно-дискурсивної лінгвістики. Харків : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2011. 196 с.
5. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава : Довкілля-К, 2006. 716 с.
6. Семида О.В. Метафоризація концепту RADIATION у текстах на екологічну тематику. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія*. 2019. № 42. том 2, С. 106–112.
7. Charteris-Black, J. Metaphors of COVID-19 in political discourse. *Journal of Political Communication*. 2021. 38(2). P. 123–145.
8. Chaudhary, A., Ahmad, A., & Azam, M. Language and Covid-19 Discourse: An Analysis of Pandemic-Related Language Discourse Used on Social Media. *The Knowledge*. 2024. 3(1). P. 14–22.
9. Fillmore C. J., Baker C. A Frames Approach to Semantic Analysis / *The Oxford Handbook of Linguistic Analysis* / B. Heine, H. Narrog (Eds.) Oxford, 2010.
10. Lakoff, G., Johnson, M. *Metaphors We Live By*. London: University of Chicago Press, 2003. 276 p.
11. McEnery, T., Baker, P. COVID-19 neologisms: A corpus-based study. *Language and Society*. 2021. 50(1), P. 45–67.
12. Pankakoski, Timo. Concepts We Transform by: Metaphorical Concepts in Post-COVID-19 Transition to Normalcy. *Redescriptions: Political Thought, Conceptual History and Feminist Theory*. 2024. 27(1). P. 6–25.
13. Semino, E. “Not Soldiers but Fire-fighters” – Metaphors and Covid-19. *Health Communication*. 2021. 36(1). P. 50–58.
14. Thorne, T. Neologisms in the COVID-19 pandemic discourse. *Journal of Linguistic Innovation*. 2020. 15(4). P. 201–220.

REFERENCES

1. Bakhmat L. V., Panchenko V. V. (2020) Koronalohizmy ta yak pandemii COVID-19 zminiuiie anhliisku movu. [Coronalisms and how the COVID-19 pandemic changes the English language] *Mova. Literatura. Folklor*, 1(1), S. 7–12. [in Ukrainian].
2. Boiko Ya. V. (2024) Linhvokohnityvne modeliuvannia khudozhnoho dyskursu z pozytsii freimovoi semantyky (na materialii ukrainskykh retransliatsii trahedii V. Shekspira). [Linguistic-cognitive modeling of artistic discourse from the perspective of frame semantics (based on Ukrainian retranslations of W. Shakespeare's tragedies)] *Studia methodologica*, No. 57, S. 114–121. [in Ukrainian].
3. Zhabotynska, S. A. (2011). Kontseptualnaia metafora: protsedura analiza dlia mnozhestvennykh dannykh [Conceptual metaphor: procedure of analysis for multiple data]. *Aktualni problemy mentalinhvistyky: zbirnyk statei za materialamy VII Mizhnarodnoi naukovoï konferentsii*, Cherkasy, S. 3–6. [in Ukrainian].
4. Martyniuk A. P. (2011) Slovnnyk osnovnykh terminiv kohnityvno-dyskursyvnoi linhvistyky. [Dictionary of basic terms in cognitive-discursive linguistics] Kharkiv: V. N. Karazin Kharkiv National University. 196 s. [in Ukrainian].
5. Selivanova, O. O. (2006). Suchasna linhvistyka: terminolohichna entsyklopediya [Modern linguistics: terminological encyclopedia]. Poltava: Dovkillya-K, 716 p.
6. Semyda, O. V. (2019). Metaforyzatsiia kontseptu RADIATION u tekstakh na ekolohichnu tematyku [Metaphorization of the concept RADIATION in environmental texts]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Ser.: Filolohiia*, 42(2), S. 106–112. [in Ukrainian].
7. Charteris-Black, J. (2021). Metaphors of COVID-19 in political discourse. *Journal of Political Communication*, 38(2), P. 123–145.
8. Chaudhary, A., Ahmad, A., & Azam, M. (2024). Language and Covid-19 Discourse: An Analysis of Pandemic-Related Language Discourse Used on Social Media. *The Knowledge*, 3(1). P. 14–22. <https://doi.org/10.63062/tk/2k24a.31014>
9. Fillmore C. J., Baker C. A Frames Approach to Semantic Analysis / *The Oxford Handbook of Linguistic Analysis* / B. Heine, H. Narrog (Eds.) Oxford, 2010.
10. Lakoff G., Johnson M. (2003). *Metaphors We Live By*. London: University of Chicago Press, 276 p.
11. McEnery, T., Baker, P. (2021). COVID-19 neologisms: A corpus-based study. *Language and Society*, 50(1). P. 45–67.
12. Pankakoski, Timo. (2024). Concepts We Transform by: Metaphorical Concepts in Post-COVID-19 Transition to Normalcy. *Redescriptions: Political Thought, Conceptual History and Feminist Theory* 27(1). P. 6–25.
13. Semino, E. (2021). “Not Soldiers but Fire-fighters” – Metaphors and Covid-19. *Health Communication*, 36(1). P. 50–58.
14. Thorne, T. (2020). Neologisms in the COVID-19 pandemic discourse. *Journal of Linguistic Innovation*, 15(4). P. 201–220.